

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Ügyszám: **Vj-3/2005/54.**

Iktatási szám: AM/451/2006/2.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **UPC Magyarország Kft.** (Budapest) eljárás alá vonttal szemben gazdasági erőfölénnyel való visszaélés miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban, tárgyaláson kívül, meghozta az alábbi

határozatát

Az eljáró versenytanács az eljárást megszünteti.

E határozat felülvizsgálata a kézhezvételtől számított harminc napon belül kérhető a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

Indokolás

I.

A Gazdasági Versenyhivatal (továbbiakban (GVH) a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló a 2000. évi CXXXVIII. törvénnyel módosított 1996. évi LVII. törvény 67. § (1) bekezdése illetve 70. §-a alapján *2005. január 10-én* versenyfelügyeleti eljárást indított a UPC Magyarország Kft. (1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36.) ellen.

Az eljárás megindításának oka az volt, hogy – számos bejelentés alapján – felmerült a gyanú, hogy a UPC Magyarország Kft. (továbbiakban: UPC) 2005. évi díjmelése és a programcsomagok kialakítása sértheti a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló a 2000. évi CXXXVIII. törvénnyel módosított 1996. évi LVII. törvény (Tpvt.) 21. § a) pontjában megfogalmazott gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmát.

II.

Eljárás alá vont főtevékenysége a távközlés, ezen belül elsősorban a kábeltelevízió szolgáltatás és Internet hozzáférés, valamint telefon szolgáltatás kábeltelevízió hálózaton keresztül. A UPC dinamikusan növelte előfizetőinek számát, s így jelenleg országszerte több, mint 700 ezer háztartásának kábeltelevízió szolgáltatásáról gondoskodik.

III.

A Tpv. 14. §-a értelmében az érintett piacot a vizsgált termék vagy szolgáltatás (áru) és a földrajzi terület figyelembevételével, ezek kombinációjaként kell meghatározni. Az eljárással közvetlenül érintett árun túlmenően a piacmeghatározás szempontjából figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesíteni képes árukat (keresleti helyettesíthetőség), valamint a kínálati helyettesítés szempontjait.

A Tpv. értelmében jelen eljárásban a vizsgált áru a kábeltelevíziós szolgáltatás, illetve az ennek keretében kínált egyes programsomagok.

Az érintett termékpiac elemzése során – a kielégítendő fogyasztói igény szempontjából – potenciális helyettesítő termékként a televíziós műsorjelek továbbításának különböző műszakilag lehetséges megoldásai, így a tetőantenna, a műholdvevő, ezek kombinációi, a UPC Direct szolgáltatás, Budapesten és környékén az AntennaMikro szolgáltatás, valamint más kábeltelevíziós szolgáltató szolgáltatása veendő figyelembe.

Tetőantenna

Eljárás alá vont által elosztott műsorok közül az m1, a tv2, és az RTL Klub magyar nyelvű program földi sugárzású, amelyek az adó vételi körzetében, így eljárás alá vont szolgáltatási területein, tető-, ill. – kivételesen jó terjedési viszonyok esetén – szobaantennával is foghatók. A másik két magyar nyelvű közszolgálati adó (m1, Duna TV) azonban műholdas terjesztésű, így annak vétele ilyen formában nem lehetséges.

A szobaantenna egyszeri beruházási költsége maximum 10.000 Ft, a tetőantennáé – a szereléssel együtt – szintén tízezres nagyságrendű.

Műholdas vételi lehetőségek

Magyarországon a legelterjedtebb műholdas megoldások a HotBird (13° Kelet), az Astra (19,2° Kelet) illetve az Amos1 (4° Nyugat) műholdak egyikének vagy kombinációjának vételére alkalmas eszközöket foglalják magukban. Az eszköz – attól függően, hogy analóg vagy digitális sugárzású adásokat kívánunk fogni – lehet analóg, ill. digitális.

Egy analóg műholdvevő egység ára – általánosan – kevesebb, mint 20.000 Ft, a digitálisé minimum 20–30.000 Ft. Ha egy műholdról mind az analóg, mind a digitális sugárzású adókat fogni kívánjuk, akkor két beltéri egység (analóg és digitális is) szükséges. Műholdvevő esetén a rácsatlakoztatott televíziókon csak ugyanaz a csatorna vehető.

A két műhold vételére is alkalmas rendszer két vevőfejet tartalmaz. A már említett műholdak közül csak az Astra és a HotBird vételére alkalmas vevőfejet lehet egy tükörbe építeni, mert ezek viszonylag közel vannak egymáshoz. A kétfejes rendszer 5-10.000 Ft-tal drágább az egyfejesnél. Az Amos1 vétele önálló tükörrel és vevőfejjel lehetséges; e három egység egy beltéri egységgel csatlakoztatható a vevőkészülékhez, azonban a vevőkészülékeken itt is csak ugyanaz a program nézhető. Ha a televízióként különböző program nézhetőségének igénye felmerül, az mindegyik esetben egy-egy külön beltéri egység alkalmazását vonja maga után. A szerelési díj – a szükséges szerelvényekkel együtt – min. 15.000 Ft.

A fentebb jelölt egy-, ill. kétfejes alaprendszereken kívül – a különleges igények kielégítésére – számtalan egyedi megoldás tervezhető és telepíthető, azonban ezek költségei, árai igen magasak lehetnek.

Az Astra műhold(ak)ról elsősorban német nyelvű adásokat sugároznak, de szép számmal található itt más nyelven fogható programok is, pl. olasz, francia stb. Ezen a műholdon található – kódolt formában – a UPC Direct csomag, illetve rádió-adások is vehetők.

A HotBird műhold(ak)on számos olasz, angol, arab, lengyel, spanyol, stb. nyelvű adás elérhető. A Duna TV és az m2 adása is erről a műholdról vehető, előbbi január közepe óta digitális formában is. Itt szintén rengeteg rádió-adás szerepel.

Az Amos1-ről számos magyar tv-adások foghatók, így például a Musicmax, Magyar ATV, Budapest Tv. Ezek a programok csak digitális beltéri egységgel nézhetők.

Az egyes műholdak segítségével fogható – Magyarországon vezetékös műsorjelelosztás révén szokásosan elérhető – műsoroknak csak egy része kódolatlan. Ezeket műholdvevő készülék segítségével bárki szabadon foghatja és nézheti. A kódolt műsorok csak ún. dekóderrel foghatók, ilyeneket azonban a műsorkészítők egyéni előfizetőknek (magánszemélyeknek) nem, kizárólag műsorelosztók részére biztosítanak, értékesítenek. Ezek a csatornák általában a legnézettebb műsorok közé tartoznak.

Telekhatáron belül kisközösségek létrehozhatnak saját maguk számára tetőantennáról, ill. műholdvevőről működő rendszert, azonban ez – az igénybe vevők számától függően – akár milliós nagyságrendű beruházás is lehet. A karbantartás, javítás költségei a tetőantenna, az egyedi műholdvevő és a kisközösségi rendszer esetében a fogyasztót terhelik, hiszen az igénybe vevő(k) a tulajdonos(ok), nincs külső szolgáltató.

A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy kizárólag tartalmát tekintve a UPC Magyarország Kft. programcsomagjait valószínűsíthetően képes helyettesíteni a tetőantennával, illetve műholdvevő szettekkel vagy ezek kombinációjával kialakítható szolgáltatás, azonban az igénybevétel feltételeiben, különösen annak egyszeri beruházási szükséglete és folyamatosan felmerülő költségei tekintetében fennálló különbözőségek miatt ezek a műszaki megoldások nem tekinthetők a csomagok ésszerű helyettesítőjének. Ezt tovább erősíti az a tény, hogy a programcsomag tartalma rövid távon egyszerűen átalakítható, így egyes kódolt magyar nyelvű adások csomagba helyezésével úgy változhat a programcsomag összetétele, hogy az általa lefedett tartalmat a műholdas vételi lehetőségek a továbbiakban nem képesek nyújtani.

UPC Direct szolgáltatás

A UPC Direct szolgáltatás digitális műholdas vételi lehetőséget kínál az előfizetőknek számos – a kábeltelevíziós szolgáltatás révén nem elérhető – kiegészítő, értéknövelt szolgáltatással (pl.: „Elektronikus Műsorfüzet”, Dolby Surround, hozzáférés korlátozhatósága, programozhatóság, nyelv kiválasztása, stb.) párosulva. Az árak – a szolgáltatás színvonalához igazodóan – magasabbak az általánosan megszokott kábeltelevíziós előfizetési díjaknál, és ehhez még viszonylag magas egyszeri belépési költségek is társulnak (csatlakozási díj: 8.000 Ft, letéti díj: 20.000 Ft, szerelési díj: 13.500 Ft, kültéri egység díja 4.500 Ft – ez utóbbi egyéb forrásból is beszerezhető)¹. A belépési költségeket azonban a csatlakozó fogyasztóknak nem mindig kell megfizetnie; a cég ugyanis folyamatos akciókkal igyekszik növelni a penetrációt.

A UPC Direct ún. Családi csomagjának jelenlegi havi előfizetési díja bruttó 5.290 Ft, melyben a következő csatornák érhetőek el: Cool, m2, TV2, RTL Klub, DunaTV, Viasat3, Magyar ATV, Filmmúzeum, Spektrum, Discovery Channel, Travel Channel, National Geographic, Animal Planet, Jetix, Minimax, Eurosport, Extreme Sports, Hallmark, Reality TV, Club, HírTV, TV Paprika, Film+; BBC Prime; Eurosport (német); Eurosport2 (angol); DSF (német); Real Madrid TV (spanyol); MTV, MTV2, MTV Hits, MTV Base (angol); VH1, VH1 Classic (angol); Viva, VivaPlus (német); CNN (angol); BBC World (angol); CNBC (angol); SKYnews (angol); EuroNews (német); zik (francia); DW (német); N24 (német); Bloomberg (német); N-tv (német); ZDF, ZDF Dokukanal (német); ki-ka (német); RTL, RTL2, Super RTL (német); ARD (német); Pro7 (német); Sat1 (német); Kabel1 (német); Rai Uno (olasz); TV5 (francia); Ocko (cseh); TVCE (spanyol). Ezeken kívül számos német,

¹ A feltüntetett árak bruttó díjak.

francia és arab nyelvű csatorna fogható szabadon a UPC Direct vételére alkalmas műhold révén.

A csomaghoz rendelhető az ún. Plusz csomag (AXN, Viasat Explorer, Viasat History, Cartoon Network/TCM, Boomerang, Private Blue) havi bruttó 1.250 Ft-ért; illetve különböző ún. prémium csomagok, úgymint HBO MaxPak (HBO és HBO2: 2.950 Ft; Cinemax: 2.950 Ft; együtt: 3.500 Ft), Sport csomag (Sport1: 2.500 Ft, Sport2: 2.500 Ft, együtt: 3.500 Ft) és Felnőtt csomag (Private Gold: 2.400 Ft, XXX: 2.400 Ft, együtt: 2.990 Ft). A különböző prémium csomagok együttes rendelése esetén további kedvezmények érhetők el. A havi előfizetési díj tehát – nem akciós időszakokban – 5.290 Ft és 14.530 Ft között alakulhat, melyért összesen 60–73 csatorna műsora nézhető, melyből 24–34 a magyar nyelvű programok száma.

Fentiek alapján megállapítható, hogy bár az akciós értékesítési feltételek mellett a UPC Direct szolgáltatásra történő átváltás nem igényelne jelentős egyszeri befektetést az előfizetőktől, a szolgáltatás tartalma és ára számottevően különbözik az eljárás alá vont által kínált teljes szolgáltatás-csomagtól, még az akciós feltételek mellett is, továbbá nem nyújt olyan csomagokat, amelyek az alacsonyabb jövedelmű rétegek számára megfelelő ár-érték arányt képviselnének. Ezért a UPC Direct szolgáltatást, annak prémium jellege miatt nem tekinthetjük sem a kábeltelevíziós szolgáltatás mint olyan, sem az egyes programcsomagok ésszerű helyettesítő termékének.

Abban az esetben, ha a UPC Direct helyettesítené a UPC kábeles műsorelosztás szolgáltatását, a gazdasági erőfölény értékelésénél fontos szempont lenne, hogy a kétféle szolgáltatást ugyanazon cégcsoporthoz tartozó vállalkozások nyújtják (Vj-3/2005/39.).

AntennaMikro szolgáltatás

Az AntennaMikro szolgáltatás földfelszíni, mikrohullámú analóg technológiával sugárzott, kódolt műsorelosztási szolgáltatás, amely díjfizetés ellenében egyénileg választható televíziós programcsomagok vételét teszi lehetővé. Jelenleg két programcsomagban összesen 21 televíziós csatorna érhető el (+ HBO). A szolgáltatás jellemzően Budapest területén és a főváros közvetlen környezetében fogható.

A Budapesten élők közül azoknak, akik parabola-antennával a Széchenyi hegyről, ill. az óbudai átjátszó állomásról érkező jeleket árnyékolás nélkül, közvetlen rálátással képesek fogni, lehetőségük van az Antenna Hungária Rt. ún. AntennaMikro szolgáltatásának igénybevételére. A szolgáltatás elérhető Budapest csaknem teljes területén, azonban a helyi viszonyok (építmény, növényzet stb.) az elvileg lehetséges területen is megghiúsíthatják a gyakorlatban a vételt.

Az AM szolgáltatás a műsorok kódolt formában való elosztását jelenti, ezért a szolgáltatás jelei csak a szolgáltató által biztosított dekódoló berendezéssel foghatók.

A szolgáltatáshoz egyszeri díj (dekóder egyszeri hozzáférési díja: 12.535-4.860 Ft között a vállalt szerződéses időszak függvényében), és havonta fizetendő díjak (dekóder használati díja: 580 Ft és a választott programcsomag szerinti előfizetési díj) ellenében, szerződés alapján juthat az igénylő. Ha a lakásban több TV készülék is van, és az az igény, hogy azokon azonos időben külön-külön program legyen nézhető, minden TV-hez külön dekódoló egység szükséges (a második dekóder egyszeri díja 12.535 Ft, havi díja 655 Ft)². A dekódoló berendezéshez csatlakoztatott TV készülékeken ugyanis csak azonos műsor látható (ellentétben a kábeltelevízió szolgáltatási ponttal, amely úgy ad lehetőséget több vevőkészülék csatlakoztatására, hogy azokon önállóan választható a nézni kívánt csatorna). Több televízió készülék használata esetén tehát készülékenként külön-külön dekóder szükséges, amelyeknek mind egyszeri, mind havi hozzáférési díját meg kell fizetni. Az

² A díjak bruttó díjak.

előfizetési díj azonban – legfeljebb két készülék csatlakoztatása esetén – nem többszöröződik. Összességében induló kiadásként az előfizetőt akár többtízezer forint kiadás terhelheti. Az üzemeltetéssel, karbantartással járó költségek megoszlanak a szolgáltató és az előfizető között.

Az Antenna Hungária Rt. más szolgáltatókhoz hasonlóan akciókkal is igyekszik megtartani előfizetőit, illetve újakat szerezni. (Legutolsó akciója során a szolgáltató elengedi az Induló csomag havi díját.)

Az AM szolgáltatás választéka és bruttó havi előfizetési díjai (zárójelben a dekóder havi díja):

Induló csomag:	m1, m2, Duna, SAT1, Információs csatorna	215 Ft (+580 Ft)
Alapcsomag:	Induló csomag + CN/TCM, CNN, Eurosport, Magyar ATV, Minimax/MTV Europe, NG, film+, Romantica/PrivateGold, RTL Klub, Spektrum, tv2, Filmmúzeum, VIVA, Sport1, BBC Prime, Hír TV, Viasat3	2.140 Ft (+580 Ft)
Prémium Csomag:	Alapcsomag + HBO	5.060 Ft (+580 Ft)

Az AntennaMikro szolgáltatás induló csomagjának díja (havi előfizetési díj és egy dekóder használati díja: 795Ft) a budapesti csillagpontos szolgáltatási területek (MTC, Zugló) szociális csomagjának (760 Ft) díjánál magasabb, a csomag tartalma az MTC fejállomáshoz tartozó területeken hasonló (5 csatorna), azonban Zuglóban jelentősen több – 13 – csatornát tartalmaz az ún. minimum (szociális) csomag.

Az AM 20 csatornás alapcsomagjának díja (havidíj és egy dekóder díja: 2.720 Ft) magasabb, mint a Zuglóban (1.800 Ft) alkalmazott 22 csatornás alapcsomag, sőt a zuglói 31 csatornás bővített (Családi) csomag 2.500 Ft-os díját is meghaladja. Az MTC esetén az AM díja 270 Ft-tal elmarad az alap csomag 2.990 Ft-os díjától, viszont a csatornák száma is sokkal kevesebb, az AM 21 csatornájához képest az MTC alap csomagja 38-et tartalmaz.

Ha a budapesti soros rendszerek kínálatával is összevetjük az AntennaMikro alapcsomagját, megállapíthatjuk, hogy a csatornák számát tekintve egy kivétellel (Gubacsi úti fejállomás – 14 csatorna) hasonló a kínálat – 22-26 csatorna –, azonban ezek havi előfizetési díja – 1.800 Ft és 2.650 Ft között – alatta marad, egyes esetekben jelentősen is, az AM havi alapcsomag díjának.

Hosszabb távon, dinamikájában mérlegelve a helyettesítést tovább korlátozza az a tény, hogy az AntennaMikro Alap csomagja vonatkozásában a bővítés lehetősége, tágabb szolgáltatási kör igénybevétele kevéssé lehetséges, mint a kábeltelevíziós Alap csomag előfizetői számára. Az AntennaMikro-s előfizető ugyanis csak az HBO-val történő bővítést tudja költségmentesen és viszonylag rövid idő alatt megvalósítani, míg a kábeltelevíziós előfizetők választhatják a Bővített (Családi) csomagot és/vagy az HBO-t is, ha bővebb szolgáltatásra vágnak. Az AntennaMikro Alap csomag tehát statikusan esetleg igen, de dinamikájában nem helyettesítheti a kábeltelevíziós Alap csomagot, a Családi csomagnak megfelelő kínálatot nyújtó harmadik programcsomagot ugyanis az Antenna Hungária Rt. műszaki akadályok miatt – az elosztható csatornák számának növelése kapacitás-korlátok miatt nem lehetséges az AntennaMikro-nál – nem tud kialakítani.

Összefoglalás

A fentiekben az egyéb műszaki megoldásokkal kapcsolatban részletezettek összegzéseként megállapítható, hogy a kábeltelevíziós szolgáltatás ésszerű helyettesítőjének a Tpv. 14. § (2) bekezdésében meghatározott szempontokra tekintettel kizárólag más kábeltelevíziós szolgáltató által nyújtott szolgáltatás tekinthető; az érintett *árupiac tehát a vezetékes műsorjeleosztás.*

Földrajzi piac

A hálózatos iparágakban szokásos földrajzi piacmeghatározás értelmében általában a hálózattal lefedett terület tekinthető érintett földrajzi területnek, hiszen a hálózatos szolgáltatás legfőbb jellemzője, hogy a hálózattal lefedett területen kívül sem a fogyasztó nem

tudja az árut beszerezni, sem az áru értékesítője nem tudja áruját értékesíteni (Tpvt. 14. § (3) bekezdés a) illetve b) pontjai).

Ennek megfelelően jelen eljárásban az érintett földrajzi piac eljárás alá vont szolgáltatási területe.

IV.

A gazdasági erőfölény vizsgálata

Az érintett piac elemzésekor kifejtettek alapján megállapítható, hogy a keresleti – műszaki megvalósítás, ár – és kínálati – pl. programcsomagok közötti váltás/választás lehetősége – helyettesítés együttes figyelembe vételével a tetőantenna, a műholdas vételi lehetőség, a UPC Direct szolgáltatás, AntennaMikro szolgáltatás nem ésszerű helyettesítője a UPC kábeltelevíziós szolgáltatásának. Így azokon a szolgáltatási területeken, ahol más kábeltelevíziós szolgáltató nincs jelen, a UPC Magyarország Kft. gazdasági erőfölényben van a már megszerzett előfizetőivel szemben.

Ugyanakkor a potenciális, kábelhálózattal még el nem látott területen – ami akár egy-egy városrész is lehet – lévő, előfizetőkért elképzelhető, sőt valószínű, hogy folyik verseny. Azonban ennek mértéke változó. Természetesen ott jelentkezik élesebben – főleg nagyobb városokban és a fővárosban –, ahol még vannak olyan városrészek, ahol egyáltalán nincs szolgáltatás, tehát pl. gerincvezeték sem fektetett senki. Ritka, hogy egy olyan területen, ahol valamely vállalkozás már gerincvezeték épít vagy épített megjelenik egy másik szolgáltató, hacsak nem azért, mert pl. a közeli utcákban már szolgált. Így jöhetnek létre kisebb párhuzamos és egymással határos szolgáltatási területek. Azokon a területeken azonban, ahol jelen van egy szolgáltató, de vannak még be nem kötött előfizetői, igen ritka másik szolgáltató megjelenése.

Más kábeltelevíziós szolgáltató szolgáltatása

Budapest több kerületében illetve több vidéki városban van a UPC-vel (részben) párhuzamos vagy határos szolgáltatási területe más szolgáltatóknak:

- Budapest
 - II. kerület: MatávkábelTV Kft-vel párhuzamos
 - VI. ker.: az EMKTV jelen van a kerületben, azonban nincs sem párhuzamos, sem határos terület
 - VIII. ker.: a MatávkábelTV-vel, illetve a Kocsis Gyula által üzemeltetett műsorelosztó hálózat párhuzamos terület; az EMKTV jelen van még a kerületben, azonban nincs sem párhuzamos, sem határos területe a UPC-vel
 - IX. ker.: az EMKTV-vel és a FiberNet-tel párhuzamos szolgáltatási területe van a UPC-nek; Bakáts Parabola van még jelen a kerületben, azonban nincs sem párhuzamos, sem határos területe a UPC-vel
 - X. ker.: az EMKTV-vel, és a FiberNet-tel párhuzamos szolgáltatási területe van a UPC-nek.
 - XI. ker.: az EMKTV-vel és a Corvintel-el van határos, illetve párhuzamos területe a UPC-nek.
 - XII. ker.: az EMKTV-vel és a Corvintellel párhuzamos és/vagy határos szolgáltatási területe van a UPC-nek; a Mikro Sonic van még jelen a kerületben, azonban nincs párhuzamos szolgáltatási területe.
 - XIV. ker.: az Antennaközösség Kft-vel van párhuzamos szolgáltatási területe a UPC-nek
 - XVII. ker.: a MatávkábelTV-vel párhuzamos a szolgáltatási területe a UPC-nek

- XX. ker.: a MatávkábelTV-vel párhuzamos a szolgáltatási területe a UPC-nek
 - XXI. ker.: a NET-Tv-nek van párhuzamos szolgáltatási területe a UPC-vel
 - XXII. ker.: a FiberNet-nek van párhuzamos szolgáltatási területe a UPC-vel.
- Vidék
- Pécs
 - Jókai Lakásszövetkezet: határos területe van a UPC-vel,
 - ViDaNet Rt.: párhuzamos és határos területe is van a UPC-vel,
 - Szombathely
 - Bem Lakásszövetkezet: párhuzamos és határos területe is van a UPC-vel,
 - Népfront Lakásszövetkezet: párhuzamos és határos területe is van a UPC-vel,
 - Kiricsi Gábor E. V. által üzemeltetett kábeles műsorelosztó hálózat szolgáltatási területe határos a UPC-vel
 - Berettyóújfalu: a FiberNet Rt-vel párhuzamos a UPC szolgáltatási területe,
 - Debrecen: DMCC Kft.
 - Nyíregyháza: a Szabolcs Kábeltelevízió Kft-vel párhuzamos a UPC szolgáltatási területe,
 - Miskolc
 - CARACOM Kft-nek párhuzamos szolgáltatási területe van a UPC-vel,
 - A TELEFILM-5 Bt-nek párhuzamos szolgáltatási területe van a UPC-vel.
 - Telecont 2000-nek párhuzamos szolgáltatási területe van a UPC-vel
 - Jakab György szolgáltatási területe párhuzamos a UPC-vel
 - Tatabánya-Felsőgalla: a Tendi Cont-nak van párhuzamos és határos szolgáltatási területe a UPC-vel
 - Székesfehérvár-Kisfalud: a Kábelsat-2000-nek van határos szolgáltatási területe a UPC-vel

A UPC többi szolgáltatási területén nincsen határos vagy párhuzamos szolgáltatási területtel rendelkező szolgáltató.

Az alábbiakban annak vizsgálata következik, hogy azokon a területeken, ahol UPC-vel párhuzamos vagy határos területen szolgáltató más vállalkozás is jelen van, rendelkezik-e gazdasági erőfölénnyel az eljárás alá vont.

Budapesten és számos ktv szolgáltató van még a UPC-n kívül. A következőkben csak azokkal foglalkozunk, amelyeknek párhuzamos, vagy határos szolgáltatási területe van a UPC-vel. Köztük megtaláljuk azokat is, amelyek az ország más településein is jelen vannak (EMKTV, FiberNet, T-Kábel³), s olyanok is vannak, amelyek Budapesten csak egy-egy lakótelepen, vagy néhány utcában, kerületben és esetleg valamely budapesti kerülettel határos, de nem a fővároshoz tartozó településeken (pl. Szigetszentmiklós) vannak jelen (Corvintel, Antennaközösség, Net-Tv, Kocsis Gyula hálózata⁴). Az utóbbiak esetében kevésbé valószínű, hogy a hálózatukat kiterjesztenék más területekre is, s az általuk nyújtott szolgáltatás csak 1-2 programcsomagból áll, valamint – a Net-Tv Internet szolgáltatásán kívül – jelenleg nem nyújtanak a ktv hálózaton a műsorelosztáson kívül más szolgáltatást (telefon, Internet). A belépési díj ezeknél a szolgáltatóknál jellemzően alacsonyabb, mint a UPC-nél, kivétel ez alól

³ Iratok a vállalkozások sorrendjében: Vj-3/2005/7., 33., 25.

⁴ Iratok a vállalkozások sorrendjében: Vj-3/2005/32., 22., 19., 16.

a Corvintel, s a programcsomag(ok) havi díja is alacsonyabb, igaz a csatornák száma is kevesebb. A négy szolgáltató jellemzően nem terjeszkedik.

Az előfizetőség növekedését egyedül a Net-Tv-nél lehet tapasztalni, de ez annak köszönhető, hogy a szolgáltatás csak 2004. január 1-én indult, s még növekvő szakaszban van. Arra nincsen adat, hogy a UPC-nek hány előfizetője van az ezen szolgáltatókkal párhuzamos szolgáltatási területen.

Négy kisebb szolgáltató valószínűleg semmilyen verseny-nyomást nem jelent a UPC-nek Budapesten, s tőlük teljesen függetlenül tudja az árait alakítani. Erre utalhat az is, hogy eljárás alá vont nem adott adatot a budapesti kisebb szolgáltatókkal párhuzamos szolgáltatási területekre.

Ami az ország többi részén is jelen lévő nagyobb szolgáltatókat illeti, Budapest több kerületében is vannak párhuzamosan ellátott részek, illetve egymással határos szolgáltatási területek. A nagyobb szolgáltatók közül csak a T-Kábel rendelkezik a párhuzamos, illetve határos szolgáltatási területekre vonatkozó előfizetőszámmal. FiberNetnek fővárosi ügyfeleinek számára tekintettel nem valószínű, hogy ez csekély jelenlét befolyásolná a UPC árképzését. Az EMKTV összes előfizetőjének száma is kevesebb, mint a UPC budapesti előfizetőinek egyharmada. A T-Kábel jelentős vidéki előfizetői bázissal rendelkezik. A T-Kábelnek azon kerületekben, ahol a UPC is jelen van kb. [...] előfizetője van, míg párhuzamos, vagy határos területen csak [...] előfizető található.

A UPC-nek a három nagyobb szolgáltatóval párhuzamos területen csekély számú előfizetője van akár a központi fejállomást, akár az összes budapesti előfizetőit tekintve.

Az EMKTV és a UPC igen hasonló havi díjakat és programcsomagokat alkalmaz. Ugyan az EMKTV legalacsonyabb csomagja több, mint 200 Ft-tal drágább, de ez tartalmazza a Minimax csatornát is. A középső csomagok a UPC-nél és az EMKTV-nél árban megegyeznek és a csatornaszám is hasonló (38 ill. 36). Ugyanakkor az EMKTV 2003 tavaszán, majd őszén jelentős struktúráváltást hajtott végre a csatornakiosztásban. A Közszolgálati csomag, amely 7 csatornát tartalmaz, köztük a gyerekeknek szóló Minimaxot. A középső ún. Euro csomagban a Honi-ban található csatornák mellett tartalmazza a magyar felirattal ellátott vagy szinkronizált külföldi műsorokat is, plussz három angol és egy olasz nyelvű, összesen 33 csatornát. Az ún. Universum – 53 csatornával – az EMKTV legdrágább csomagja, az előzőek mellett – az egy magyar nyelvű csatorna kivételével – csak idegen nyelvű (angol, német, francia, olasz, orosz, spanyol, görög, kínai) csatornákat tartalmaz pluszként. Így az Universum csomagban tulajdonképpen minden benne van, ami általában egy ekkora csatornaválasztékkal rendelkező szolgáltatónál megtalálható. Valószínűleg a struktúráváltásnak köszönhető az is, hogy az EMKTV előfizetőinek többsége az Euro csomagra fizet elő, ugyanakkor jelentős az Universum előfizetőinek aránya is; míg a T-Kábel-nél és a UPC-nél – ahol jellemzően a legdrágább csomagban pluszként többségében magyar nyelvű csatornák vannak – az előfizetők jóval nagyobb része fizet elő a legdrágább csomagra, mint a középsőre. A jelentős tartalmi eltérés miatt az EMKTV csomagjait (a legbővebb kivételével) nem lehet összehasonlítani a UPC-ével. A harmadik csomagról azonban elmondható, hogy az EMKTV-é 10 csatornával többet tartalmaz és kb. 10 %-kal olcsóbb, mint a UPC legbővebb csomagja.

A T-Kábelrel összehasonlítva az látható, hogy a UPC minden csomagja drágább, igaz ugyan, hogy több csatornát is tartalmaz, ami alól kivétel a legalacsonyabb díjú csomag.

A FiberNet-nek többféle csatornakiosztása is van Budapesten. A IX-X. kerületi szolgáltatási területén csak két programcsomag van a 7 csatornás információs csomag 1.399 Ft-ért és az 55 csatornás családi csomag 4.399 Ft-ért. Az információs csomag jóval drágább, mint a UPC minimum csomagja (760 Ft) és csak egy angol (BBC World) és egy magyar nyelvű (Hír Tv) csatornával tartalmaz többet. Nincs ún. középső csomagja a FiberNetnek ezen a területen, a legbővebb ún. családi csomag díja és tartalma azonban nem tér el jelentősen a UPC-étől. A XXII. kerületi szolgáltatási területet 2005 elején szerezte meg, majd 2005 júniusától

megváltoztatta az addigi előfizetési díjakat. A díjváltozást megelőzően jóval kedvezőbb volt a FiberNet előfizetési díja a UPC-nél, igaz, hogy az alap és a családi csomag kevesebb csatornát is tartalmazott, de nem annyival, mint amennyivel olcsóbb volt. Az új díjakkal nem járt együtt a csatornakiosztás megváltozása. Az emelt díjakat összehasonlítva a UPC-ével megállapítható, hogy a legolcsóbb programcsomagot kivéve a UPC díjai még mindig magasabbak, ugyanakkor néhány csatornával többet is tartalmaznak.

Az előbbiekből az valószínűsíthető, hogy a UPC-t Budapesten még a nagyobb szolgáltatók sem befolyásolják árai kialakításában, s így gazdasági erőfölényben van a saját szolgáltatási területén.

Budapest mellett számos vidéki városban is vannak párhuzamosan ellátott területek, azonban ezek a szolgáltatók jellemzően a kisebbek közül kerülnek ki, néhány száz, esetleg néhány ezer előfizetővel rendelkeznek csak, s egy kisebb közösségnek szolgálnak.

A kivételt Berettyóújfalun a FiberNet és Pécsen a ViDaNet jelenti. A FiberNet az ország számos – főleg vidéki – településén jelen lévő szolgáltató, Berettyóújfalun csak kb. kétezer előfizetővel rendelkezik, azonban szolgáltatási területe körülzárja a UPC területét. A Versenytanács a Vj-110/2001. sz. versenyfelügyeleti eljárásban megállapította, hogy Berettyóújfalu szolgáltatási területén jelen lévő UPC és FiberNet között versenyhelyzet van. Az akkori helyzethez képest a UPC előfizetőinek száma kb. 10%-ot emelkedett, azonban a hálózat nem került átépítésre. Ezen kívül a FiberNet Rt. előfizetőinek száma 2001-hez képest jelentős növekedést mutat. Ezek a számok azonban állandósulni látszanak, hiszen tavaly óta mitsem változtak. Mindezek fényében megállapítható, hogy a UPC nincs gazdasági erőfölényben Berettyóújfalu szolgáltatási területén. A berettyóújfalui előfizetők száma azonban csekély részét teszi ki az összes előfizetőnek.

A vidéki szolgáltatást tekintve még korántsem olyan egységes mint, Budapesten, azonban az ún. konverteres rendszereken (Debrecen, Dunaújváros, Eger, Komló, Nagykanizsa, Nyíregyháza, Pécs, Székesfehérvár, Szolnok, Tatabánya) már megközelítőleg egységes a szolgáltatás. A minimum csomag 4-6 csatornás (közszolgálati csatornák, helyi tv(-k), információs csatorna), havi díja jellemzően 500 Ft, azonban két szolgáltatási területen 540 Ft, és egy-egy területen 560 és 680 Ft. Az alap csomag 35-41 csatornás, általában 3.750 vagy 3.800 Ft, azonban kivétel itt is van. Egerben 3.880 Ft, míg Nyíregyházán és Debrecenben csak 3.330 Ft. A családi csomag egységesen 46-52 csatornát tartalmaz és - Debrecen, valamint Nyíregyháza kivételével, ahol 4.400 Ft - 4.900 Ft a havi díja.⁵ A tíz konverteres szolgáltatási terület közül ötnél található párhuzamos vagy határos terület, az eljárás alá vont azonban csak háromra szolgáltatott adatot: Debrecenben a DMCC-vel, Pécsen a ViDaNettel, Nyíregyházán a Szabolcs ktv-vel⁶ van átfedés a szolgáltatási területek között. Továbbá átfedés van még Székesfehérvár-Kisfalud területén a Kábelsat-2000-rel, míg Tatabánya-Felsőgallán a Tendi Conttal, Pécsen a Jókai Lakásszövetkezettel⁷. Az első három területen a UPC előfizetőnek van lehetősége váltani másik szolgáltatóra. Ez kb. 15%-a a három terület előfizetőinek, s kevesebb, mint 3%-a az összes előfizetőnek. A legmagasabb arányban (kb. 25%) Debrecenben vannak azok, akik választhatnak, Nyíregyházán kb. 18%, míg Pécsen kevesebb, mint 1%. Debrecenben és Nyíregyházán együtt az előfizetők kb. 22-23%-ának van

⁵ Az említett három csomagon kívül ezeken a hálózatokon található még ún. Aktív csomag, amely 2-4 csatornát tartalmaz; s HBO ak, amely az HBO-t és az HBO2-t foglalja magában. Az Aktív csomagban minden esetben benne van a felnőtteknek szóló Private Gold és az autókról, motorokról, repülőkről szóló AB Moteurs; ahol 3 csatornát tartalmaz ott a harmadik a Sport1, s négy csatornásnál a negyedik a Fashion TV. Az Aktív csomag ára, függetlenül a benne található csatornák számától 2.900 Ft. Az HBO Pak ára 2.830 Ft. Az Aktív és az HBO Pak vizsgálatára azonban nem terjed ki az eljárás tekintettel azok prémium jellegére.

⁶ Iratok a vállalkozások sorrendjében: Vj-3/2005/15., 20., 11.

⁷ Iratok a vállalkozások sorrendjében: Vj-3/2005/30., 23., 14.

választási lehetősége, s ezeken a területeken a UPC díjai (azonos csatornakiosztás mellett) alacsonyabbak a többi konverteres rendszerhez viszonyítva.

A debreceni DMCC Rt. 4 programcsomagot kínál az előfizetőknek, amelyek mindegyike olcsóbb a UPC hasonló csomagjánál. A legrágább, 54 csatornás csomag 3.590 Ft, szemben a UPC 47, illetve 51 csatornát tartalmazó 4.400 Ft-os csomagjával. Nyíregyházán a Szabolcs Kft-nek csak egy programcsomagja van 35 csatornával, 2.000 Ft alatti havidíjjal, ami jóval alacsonyabb a UPC 38 csatornás alap csomagjának díjánál (3.300 Ft). A ViDaNet Rt. mára talán az ötödik legnagyobb szolgáltató lett, Pécs mellett szolgált még Budapest XVIII. kerületében, Győrben, Kaposváron, Mindszenten, Tatán és Mosonmagyaróváron.

A fentebb megjelölt három másik, kisebb szolgáltatóra vonatkozóan eljárás alá vont nem szolgáltatott előfizetői adatokat a párhuzamosan ellátott területre. Csak a Kábelsat-2000 Kft-nek van három csomagos szolgáltatása, a másik kettőnek csak egy csomagja van, s mindegyik jóval olcsóbb a UPC szolgáltatásánál, figyelembe véve azt is, hogy esetleg kevesebb csatornát tartalmaznak.

Az eddig elemzett szolgáltatási területeken (Budapest és a vidéki konverteres hálózatok) az előfizetők kb. 77%-a található. A fennmaradó 23%-nyi vidéki előfizető jellemzően csillagpontos, de nem konverteres hálózaton kapja a szolgáltatást; s vannak még soros rendszerek is⁸. Ezek a csillagpontos hálózatok⁹ a szolgáltatás tekintetében már nem mutatnak olyan egységet, mint akár a budapesti, akár a konverteres rendszerek, s közülük csak Szombathelyen, Miskolcon és Salgótarjánban van párhuzamos hálózattal rendelkező másik szolgáltató. A három szolgáltatási területen a UPC előfizetői közül 8%-nak van lehetősége a szolgáltatóváltásra.

Miskolcon a többi területtől eltérően 44 csatorna van a családi csomagban, annak ellenére, hogy az összes elérhető csatorna száma 58. A fennmaradó 14 csatorna három prémium csomagba van téve: egy 9 csatornás Extrába, egy – a máshol is megtalálható – 3 csatornás Aktívba és a két mozicsatornát tartalmazó HBO Pakba. Miskolcon 4 szolgáltató is található (Caracom Kft., Telefilm-5 Bt., Telecont 2000 Kft., Jakab György¹⁰), amelyeknek párhuzamos vagy határos szolgáltatási területe van a UPC-vel, azonban eljárás alá vont csak az első kettőre szolgáltatott adatot. A Caracom Kft. és a Telefilm-5 Bt. 3 programcsomagot kínál, melyek olcsóbbak a UPC csomagjainál, míg a másik két szolgáltató csak egyet, de az is jóval olcsóbb a UPC hasonló csomagjánál.

Szombathelyen két lakásszövetkezet (Bem és Népfőnt) és egy egyéni vállalkozó (Kiricsi Gábor¹¹) szolgált az eljárás alá vonttal párhuzamosan. A lakásszövetkezetek területén a UPC alacsonyabb díjakat kér az előfizetőitől, mint Szombathely más területén, s így a Bem lakásszövetkezet alap csomagjánál olcsóbb családi csomagot kínál, miközben a csatornák száma magasabb, a Népfőnt lakásszövetkezet esetén pedig arányosan nyújtja drágábban a legbővebb programcsomagját.

Salgótarjánban egy 2005 tavaszi indulást bejelentő¹² szolgáltató van jelen a UPC adatszolgáltatása szerint.

⁸ 2005 év eleji adatok szerint a vidéki soros rendszereken kevesebb, mint 10.500 előfizető volt, kb. 1,5%-a az összes előfizetőknek.

⁹ Gyöngyös, Mezőtúr, Miskolc, Mór, Salgótarján, Sopron, Szombathely, Várpalota, Veszprém

¹⁰ Iratok a vállalkozások sorrendjében: Vj-3/2005/10., 27., 18., 17.

¹¹ Iratok a vállalkozások sorrendjében: Vj-3/2005/5., 13., 24.

¹² A Nógrádtel Kommunikációs, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft-t 2004. december 7-én alapították. Az NHH-nál tett bejelentés szerint a vezetékes műsorelosztási szolgáltatás megkezdésének várható időpontja 2005. április 1. (Vj-3/2005/48.)

Összefoglalva: azokon a – fentebb bemutatott – szolgáltatási területeken, ahol más vállalkozás is jelen van a UPC-vel párhuzamos vagy határos szolgáltatási területével az előfizetők kisebb hányadának (1-25%, kivéve Berettyóújfalu) van csak lehetősége más szolgáltatóhoz fordulni. Egyedül Berettyóújfaluban mutatkozik valódi versenyhelyzet, amelyet a Versenytanács a Vj-110/2001 sz. eljárásban hozott határozatában meg is állapított, s az idei előfizető számot tekintve nem történt változás azóta sem.

Összességében az előfizetők alig 5%-ának van választási lehetősége. Mivel az erőfölény meglétét mindig az előfizetők/fogyasztók többségének választási lehetőségét figyelembe véve kell megállapítani, így jelen eljárásban megállapítható, hogy a UPC Magyarország Kft. erőfölényben van az érintett piacon.

V.

Túlzó ár vizsgálata

A vizsgálat a műsorköltségtől megtisztított ún. korrigált nettó díjak változását vette figyelembe, mivel a műsorköltségek növekedése kívül esik a szolgáltató hatáskörén.

Az eljárás alá vont által végrehajtott díjemelés abban az esetben tekinthető Tpv-t-be ütközőnek, amennyiben az a szolgáltatónak – az általa befektetett tőke nagyságát és az iparág jellegzetességeit figyelembe véve – *túlzott, a normatív nyereség elfogadott mértékét meghaladó nyereséget* biztosít. Mivel a kábeltelevíziós piacon – versenyző területek hiányában – nem állnak rendelkezésre tapasztalati adatok a normatív nyereség mértékét illetően, a számítások során az adott időszak kockázatmentes befektetés kamatlábából indulunk ki, s ezt növeljük egy ún. kockázati prémiummal.

A kockázatmentes befektetés hozamának meghatározásához az állampapírokat vettük alapul, mégpedig a 2005. évi előfizetési díjak meghatározásakor érvényes, 12 hónap lejáratú állampapírok hozamát. Tekintettel arra, hogy a díjak meghatározása valószínűsíthetően egy hosszabb-rövidebb időszakon belül zajlik le, tehát nem egy konkrét naphoz köthető, két hónap átlagát számoltuk ki. A 2005. évi előfizetési díjak meghatározásakor az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény volt hatályban. A hivatkozott jogszabály 131. §-a szerint a szolgáltató által alkalmazott egyszeri, illetve rendszeres – havi előfizetési – díjak mértékét az általános szerződési feltételeknek (ászf) kell tartalmaznia. A díjak változása, egyben az ászf – előfizetőre nézve lényeges – változását jelenti, s ezt a hatályba lépése előtt 30 nappal tudatni kell az előfizetővel is (130. §). Ezt azt jelenti, hogy egy január 1-től hatályos díjemelés előtt a díjakat legkésőbb kb. másfél-két hónappal korábban, tehát novemberig meg kell határozni, figyelembe véve a nyomdai és postai határidőket, és/vagy az újsághirdetés, és/vagy elektronikus médiában történő megjelentetéshez szükséges határidőket. Az előzőek alapján 2004. október-november hónapokat vettük figyelembe a fentebb írt állampapír piaci hozamok átlagolásánál. A jelzett időszakban a 12 hónap lejáratú állampapírok hozama 9,08 és 10,57% között változott, a hozamok átlaga 9,81% volt. (Vj-3/2005/45.) A 12 hónapos futamidőt a díjemelések éves ciklikussága indokolta.

Túlzott mértékű nyereség csak vállalkozás egészének szintjén értelmezhető, ezért a vizsgálat elsősorban a korrigált nettó díjaknak az eljárás alá vont összes szolgáltatási területére és csomagjára vonatkozó – tehát a vállalkozás egészét jellemző – átlagos változását értékelte.

(1) Kiszámításra került egyrészt a korrigált nettó díjak változásának átlagos százalékos mértéke (D) az alábbi módon:

ahol a:

$$D = \frac{\sum d(1) f(0)}{\sum d(0) f(0)}$$

- (0) a bázis évi (2004) adatot jelzi, a (1) a tárgyévi (2005) évi adatot
- d a *korrigált nettó díj*
- f az előfizetős szám.

$$D=1,1519 \Rightarrow 15,19\%$$

(2) A 2004. évi infláció (I) 6,8% volt. Látható, hogy a D érték jelentősen meghaladja a 6,8%-os 2004. évi inflációt.

A korrigált nettó díj emelés infláció feletti része: $D-6,8\%=8,39\%$

(3) A 2005. évi befektetés arányos nyereség kiszámítása.

➤ A 2004. évi tényleges befektetés arányos nyereség (P_t):

$$P_t = \frac{N}{B}$$

ahol: N – a 2004. évi üzemi eredmény
 B – a 2004. évi összes eszköz

$$P_t=0,0983 \Rightarrow 9,83\%$$

➤ A 2005. évi várható befektetés arányos nyereség (P_v) azt feltételezve, hogy 2005-ben nem eszközöl az eljárás alá vont befektetést:

$$P_v = \frac{A(D - I) + N}{B}$$

ahol: A – 2004. évi nettó árbevétel
 D – a korrigált nettó díjak 2005. évi átlagos emelkedése
 I – a 2004. évi infláció

$$P_v=0,167672 \Rightarrow 16,77\%$$

➤ A 2005. évi várható beruházások figyelembevételével számított befektetés arányos nyereséget (P_k), nem lehetett meghatározni, mivel az eljárás alá vont nem nyújtott be olyan üzleti tervet, amelyből a tervezett beruházások értéke kiderülne. Az azonban biztos, hogy bármilyen minimális beruházás esetén a P_k kisebb, mint a P_v .

$$P_k = \frac{A \cdot (D - I) + N - \Delta B \cdot a}{B + \Delta B}$$

ahol: ΔB – a 2005. évi átlagos beruházás
 a – átlagos leírási kulcs

Biztos, hogy 2005-ben is eszközöl beruházásokat az eljárás alá vont, ami azt jelenti, hogy a beruházások figyelembe vételével számított várható befektetés arányos nyereség (P_k) a P_v érték alá kerül.

A beruházások figyelembe vételével számított várható befektetés arányos nyereség (P_k) vélhetően meghaladja a kockázatmentes befektetési kamatláb mértékét (kb. 9,81%). Az eljárás

versenytanács azonban úgy ítéli meg, hogy a különbség nem haladja meg azt a mértéket, amit a GVH kockázati prémium címén (5%-os mértékben) konzekvensen figyelembe vesz arra tekintettel, hogy a kockázattal járó beruházásnak magasabb a hozama, mint a pénz kockázattal nem járó lekötésének.

Ezért a 2005. díjmelés még nem eredményez túlzó nyereséget, ugyanakkor egy hasonló mértékű díjmelés esetén valószínűleg már átlépné a befektetés arányos nyereség a normatív nyereség mértékét.

A programcsomagok vizsgálata

A piackutatásról

A fogyasztói preferenciák felmérésének eszköze az eljárás alá vont részéről megrendelt, külső vállalkozó által végzett piackutatás.

A piackutatás tekintetében a vizsgálók két kérdésre kerestek választ:

1. Megfelelő-e a kutatás módszertana, különös tekintettel a kutatásban szereplő sokaságra?
2. A piackutatás eredményeinek megfelelően alakította-e ki a UPC az általa kínált programcsomagokat?

A kutatás módszertanáról

A UPC minden évben átfogó kutatást végez előfizetői körében az általa kínált szolgáltatásokat illetően, részben a fővárosban részben egy-egy vidéki városban. A vizsgálók álláspontja szerint nem egyértelmű, hogy egy korlátozott földrajzi területen végzett piackutatás eredményei alapján megfelelő következtetések vonhatóak le az ország egész területén működő fejállomások tekintetében. A vizsgálók úgy vélik, hogy az eljárás alá vont jogsértő magatartást folytatott minden olyan területen, ahol nem adott lehetőséget a fogyasztók számára preferenciáik közlésére, jelen ügyben tehát - a közvélemény-kutatásba bevont két város kivételével - minden szolgáltatási területen.

A piackutatás eredményeinek való megfelelés a csatornakiosztásban

Ahol három programcsomag (Minimum, Alap, Családi) kerül kialakításra, a GVH által már korábban megfogalmazott követelmény, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás a közel azonos műsordíjú csatornák közül elsősorban a legnépszerűbbeket helyezze a középső csomagba (Vj-18/2002), másfelől a középső csomagot „ne üresítse ki tematikusan”. Ez utóbbi szempontból visszaélésnek minősülhet, ha lényeges témakörökben (pl. természetfilmek, gyerekcsatornák) egyetlen csatornát sem hagy az erőfölényben lévő a középső csomagban. Ennek a jogsértésnek a lehetősége megállapításra került, pl. a Vj-126/2000/28. sz. határozatban, azzal, hogy a konkrét ügyben kiürítésről nem volt szó, mivel a Spektrum műsor drágább csomagba történő elhelyezésére olyan helyzetben került sor, amikor az olcsóbb csomag több, hasonló tematikájú műsort (National Geographic, Discovery Channel, Animal Planet) tartalmazott.

A vizsgálók álláspontja szerint több esetben nem felel meg a kutatás eredményeinek a csatornakiosztás.

A vizsgálók kifogásolták, hogy a UPC által alkalmazott csatornakiosztás nem minden esetben tükrözi az előfizetők igényeit. Két, egymást részben átfedő, szempont értékelése alapján jutottak elmarasztaló végeredményre: egyrészt annak figyelembe vétele alapján, hogy a

csatornakiosztás mennyiben felel meg az előfizetői értékrendnek, illetőleg, hogy szerepeltet-e legalább egy csatornát a főbb témakörökből az Alap csomag.

Az előfizetői nyilatkozatok alapján a közvélemény-kutató elkészítette a legnépszerűbb 10 csatornát és a legkevésbé nézett 20 csatornát tartalmazó listát. A vizsgálat megállapítása szerint a legnézettebb és leggyakrabban nézett csatornák minden fejállomáson szerepelnek az Alap- vagy a Családi csomag csatornakiosztásában.

A természetfilmeket, állatfilmeket, ismeretterjesztő műsorokat, dokumentumfilmeket sugárzó csatornák körében több körzetben is előfordul viszont, hogy az előfizetők által népszerűbbnek minősített csatorna csak a drágább Családi csomagban található meg, és az előfizetők számára olcsóbb Alap csomagban egy kevésbé népszerű természetfilm csatorna került elhelyezésre.¹³ Sőt arra is van példa, hogy az Alap csomagban egyáltalán nem szerepel természetfilm csatorna bizonyos fejállomásokon.¹⁴

A gyermekműsorokat tartalmazó csatornák tekintetében az Alap és a Családi csomagba sorolás követi az előfizetők nézettségi preferenciáját, azonban vannak körzetek, ahol az Alap csomag egyáltalán nem tartalmaz gyerekcsatornát.¹⁵

VII.

A vizsgálat megállapításainak összegzése

Vizsgálók álláspontja szerint az eljárás alá vont által megvalósított átlagos díjmelés nem eredményez túlzó nyereséget, így a 2005. díjmeléssel nem valósított meg a Tpvt. 21. § a) pontjába ütköző magatartást, ugyanakkor a programcsomagok kialakításával a Tpvt. 21. § a) pontjába ütköző magatartást valósított meg mivel az előfizetői preferenciák felmérése nem terjedt ki minden szolgáltatási területre, továbbá ott sem a preferenciáknak megfelelően alakította ki a programcsomagokat, ahol felmérte az igényeket.

Vizsgálók javasolták a 2005. évi díjmelés tekintetében az eljárás megszüntetését a Tpvt. 77. § (1) bekezdés j) pontjában foglaltaknak megfelelően,

VIII.

Az eljárással érintett szolgáltatás természetéből adódóan - kábeltelevíziós szolgáltatás mint termék jellege sem teszi lehetővé a határokon átívelő kereskedelmet -, a tagállamok közötti kereskedelem érintettsége nem valószínűsíthető, így a magatartás megítélésére, értékelésére a Tpvt. anyagi jogi rendelkezései alkalmazandók.

¹³ Budapest központi fejállomás területén az Alap csomagban szerepel az Animal Planet, míg a három másik csatorna – azok jóval magasabb népszerűsége és változatosabb műsorkínálata ellenére – a Családi csomagban kapott helyet.

¹⁴ Így a miskolci fejállomás Alap csomagjában, a salgótarjáni fejállomás Alap csomagjában, a tatabányai 300 Mhz-es rendszer egyetlen, a fogyasztók számára kínált csomagjában, a várpalotai kirendeltség 2005. szeptember 29-től érvényes csatornakiosztásának Alap csomagjában, a veszprémi fejállomás Alap csomagjában, valamint a veszprém-nemesvámosi fejállomás Alap csomagjában.

¹⁵ A várpalotai, a veszprémi, valamint a veszprém-nemesvámosi fejállomás területén az Alap csomag nem, csak a Családi csomag tartalmaz gyerekcsatornákat.

A kábeltelevíziós szolgáltatók a rádiózásról és a televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Médiatörvény) 120. § (1) bekezdése értelmében a díjazás összegére tekintettel eltérő műsorcsomagokat alakíthatnak ki. A műsorcsomagok kialakításának módjával, illetve kötelező tartalmával kapcsolatban a Médiatörvény 117. § (1) bekezdésében írt rendelkezésen (mely szerint a szolgáltatók a közszolgálati műorszolgáltató valamennyi műsorát kötelesek alapszolgáltatásként elosztani), illetve a 118. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezésen (miszerint a műsorelosztókat szerződéskötési kötelezettség terheli a helyi műorszolgáltatók szerződéses ajánlatára) túl nincs további kötelező rendelkezés.

Az előzőek szerinti szabályozás értelemszerűen nem zárja ki ugyanakkor, hogy a Gazdasági Versenyhivatal vizsgálja a programcsomagok összetételét – mint az áru értékesítésével összefüggő piaci magatartást – abból a szempontból, hogy az sérti-e a Tpv. rendelkezéseit.

A Versenytanács több határozatában megállapította, hogy a kábeltelevíziós szolgáltatás tekintetében a fogyasztói igények elsődlegesen nem programcsomagokra, hanem konkrét műsorcsatornákra irányulnak. A programcsomagokat csupán a meglévő technológiai és műszaki korlátok miatt fogadják el a fogyasztók áruként. A fogyasztói igények megállapíthatóan differenciáltabbak mint a fent említett korlátok közé szorított programcsomag-választék. Ennek megfelelően valószínűsíthetően mindig lesznek olyan fogyasztók, akik olyan csatornáért fizetnek, amelyeket nem feltétlenül vásárolnának meg, ha a programok külön-külön is választhatóak lennének, illetve szívesen fizetnének egy más programcsomagban lévő csatornáért, ha nem kellene vele együtt az egész programcsomagot megvásárolni.

Mivel lesznek olyan fogyasztók, akiknek preferenciáit a csatornabeosztás nem teljesen tükrözi, a megfelelően eljáró szolgáltatótól elvárható, hogy ezen fogyasztók számát megpróbálja a lehető legalacsonyabbra szorítani. A szolgáltató akkor jár el tisztességesen, ha minden tőle elvárható elkövet az ily módon „kényszerített” fogyasztók számának alacsonyan tartására, illetve csökkentésére.

A programcsomag kialakítás (változtatás) versenyjogi értékelésékor:

- egyrészt figyelemmel kell lenni arra, hogy a jelenleg kialakult piaci szokások szerint a kábeltelevíziós vállalkozások az egyes televíziós műsorokat programcsomagokban kínálják, és ezért a fogyasztók számára jelentőséggel bír, hogy egy adott programcsomagban milyen konkrét programok jelennek meg,
- másrészt viszont tekintettel kell lenni arra is, hogy a fogyasztói igények heterogének, s így az egyes előfizetői csoportok (sőt az előfizető családok egyes tagjai) más-más programokat preferálnak, s a szolgáltatóknak ezen differenciált igényeket figyelembevéve kell műsorkínálatukat kialakítani.

Mindezek alapján a Versenytanács vizsgálhatja azt, hogy az eljárás alá vont milyen módon kapcsolja össze az egyes programokat programcsomagokká, nevezetesen azt, hogy a programcsomagok kialakítása, illetve átalakítása önkényesen vagy a fogyasztók igényeihez igazodóan történik-e. Mindez értelemszerűen nem jelenti azt, hogy a Gazdasági Versenyhivatal olymértékben beleszólhatna a kábeltelevíziós vállalkozások üzletpolitikájába, hogy meghatározza a programcsomagok összetételét. Az azonban vizsgálható, hogy a vállalkozás milyen módon veszi figyelembe az előfizetőknek az egyes műsorok iránti igényeit, illetve adott konkrét műsorelhelyezés minősíthető olyannak, amely indokolatlan előnyt jelent a vállalkozásnak, illetve indokolatlanul hátrányos a fogyasztóknak.¹⁶

¹⁶ Vj-50/2004. számú versenytanácsi határozat.

A Versenytanács Vj-18/2002. sz. eljárásában hozott határozatában kiemelte, hogy ezen cél eléréséhez megfelelő módszerül szolgálhat az, ha – feltéve, hogy három, egyre bővülő tartalmú programcsomag van a szolgáltató kínálatában – a szolgáltató a konkrét fogyasztói preferenciákra és a műsorköltségekre tekintettel tartalmaz programkínálatot biztosító, megfelelő költségű középső (Alap) csomagot alakít ki.

A Versenytanács Vj-50/2004. számú ügyben hozott határozatában megállapította, hogy az eljárás alá vont megvalósította a Tptv. 21. § a) pontjában foglaltak sérelmét azzal, hogy egyes településeken nem adott lehetőséget a fogyasztóknak a programcsomagok összeállításával kapcsolatos preferenciáik jelzésére.

Ha új csatorna beállítása valamely programcsomagba érezhető többletköltséggel jár a fogyasztók számára, a vállalkozástól elvárható annak ismerete, hogy a csatorna tartalma (pl. film, sport) a fogyasztók mekkora hányadának érdeklődésére tarthat számot. Ha ez jelentős akkor nem csak a vállalkozás gazdasági érdekei, hanem a fogyasztók szempontjából sem lenne ésszerű megoldás, ha ezek az új műsorok nem kerülnének be legalább valamelyik programcsomagba. Az előzőekből következőleg a vállalkozásnak a Versenytanács álláspontja szerint olyan – az Általános Szerződési Feltételekben rögzített – kapcsolatot kell kialakítani előfizetőivel, hogy valamely, többletköltséggel járó műsor programcsomag(ok)ba történő felvételekor biztosítva legyen az előfizetői érdekek figyelembevételének lehetősége. Ez történhet például oly módon, hogy a programcsomagok átalakítása előtt megfelelő határidő mellett – igazolhatóan és az átalakítás díjkihátasáival együtt – közli az átalakításra vonatkozó elképzeléseit a fogyasztókkal, és csak az értesített előfizetők többségének tiltakozása hiányában valósítja meg a programcsomag átalakítását.

Amennyiben a műsorszolgáltató vállalkozás úgy dönt, hogy valamely műsort a jövőben szolgáltatja, akkor abban is döntenie kell, hogy azt a II. vagy kizárólag a III. programcsomagban helyezi-e el. A műsorelhelyezést - eddigi gyakorlatában - a Versenytanács akkor minősítette jogsértőnek, ha a vállalkozás egyes kiemelkedő nézettségű, alacsony műsorköltségű műsorokat csak a legdrágább programcsomagban szolgáltatott, azok megrendelése irányába terelve a fogyasztókat, indokolatlan hátrányt okozva ezzel számukra. (Jelen eljárásban nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a csatornakiosztás megváltoztatása során az Alap ill. a Családi csomagba illesztett új programok elhelyezése jogsértő lenne.)

Előfizetői hátrány abban is jelentkezhethet, hogy a szolgáltató a korábbinál magasabb műsorköltségű műsorok magasabb költséget megjeleníti az előfizetői díjakban is. Nagy valószínűséggel vannak olyan előfizetők, akik az új műsorokat nem igénylik, s így annak ellenére kényszerülnek magasabb díjat fizetni, hogy a nyújtott többletszolgáltatás számukra nem jelent többlet használati értéket. (Jelen eljárásban nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az új programok műsordíja miatt számottevően emelkedett volna az előfizetői díj.)

IX.

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a UPC jelen eljárásban vizsgált magatartása nem minősül gazdasági erőfölénnyel való visszaélésnek.

A vizsgálók számításait elfogadva a UPC által alkalmazott árakat nem tekinti túlzott – a normatív nyereség mértékét meghaladó – nyereséget biztosító áraknak.

A csatornakiosztás 2005. évi módosítását az eljáró versenytanács nem tekinti visszaélésnek. Ahhoz, hogy visszaélés megállapítására sor kerüljön több feltételnek egyidejűleg fenn kell állni. A programcsomag összetételében számottevő mértékű változásra kell, hogy sor kerüljön, a változás jelentős hatást kell, hogy gyakoroljon az előfizetői díjra, és csak akkor minősülhet visszaélésnek a módosítás, ha annak nincs elfogadható indoka. Kivételesen az első két feltétel közül egyiknek a fennállása is elegendő lehet a visszaélés megállapításához, ha az nagy jelentőségű, vagy nagymértékű változás.

- A jelen eljárásban vizsgált – körzetenként eltéréseket is mutató - változások közös lényeges eleme, hogy a programcsomagokból kikerült három műsor és azt három új programmal helyettesítették. Az eljáró versenytanács megítélése szerint a programcsomagokból ki- és azokba bekerülő programok számára tekintettel még nem tekintendő számottevő változásnak a 2005. évi módosítás. Elviekben leszögezi azonban az eljáró versenytanács, hogy nem látszik lehetségesnek a számottevő változás fogalmának minden körülmények között érvényes számszerűsítése. Mindig az eset körülményeitől függően, az érintett csatornáknak a fogyasztói megítélését sem figyelmen kívül hagyva lehet csak eldönteni, hogy a változtatás igényli-e azt, hogy annak bevezetése előtt az erőfőlényben levő vállalkozó feltétlenül megismerje az érintett fogyasztók véleményét.
- Az előfizetői díjak változásának mértéke kapcsán - figyelemmel egyfelől az inflációra, másfelől arra, hogy a szolgáltatásból kivett csatornák a legkevésbé népszerűek közé tartoztak, alaposan feltehető, hogy a helyettük elosztott csatornák műsordíja magasabb - bizonyos díjemelést elfogadható. A vizsgálok – eltérő álláspontjuk miatt – nem elemezték az előfizetői díjak 2004-ről 2005-re történő változásának mértékét. Az eljáró versenytanács nincs tehát abban a helyzetben, hogy ebben a kérdésben állást foglaljon. Erre azonban nincs is szükség, arra tekintettel, hogy a változást nem minősítette számottevőnek.
- A konkrét ügy eldöntéséhez ugyan nem feltétlenül fontos, de a gazdasági erőfőlényben lévő jövőbeni magatartásának formálása érdekében az eljáró versenytanács rögzíteni kívánja a harmadik feltétellel – a csatornakiosztás indokoltságával – kapcsolatos elvárásait.
 - A műsorkiosztás megváltoztatását indokolhatják technikai szempontok, pl. a korábbi soros rendszerről a csillagpontos, vagy konverteres jeltovábbításra való átállás. A Versenytanács alapvetően pozitív fejleménynek, a vétel minőségét javító és az előfizetők választási lehetőségét bővítő megoldásként a fogyasztók érdekében állónak minősítette ezeket a változásokat.
 - A műsorkiosztás módosulásának hátterében állhat a kábeltelevízió által továbbított műsorokban – az erőfőlényben lévő vállalkozástól függetlenül bekövetkező - változás. Ha megszűnik egy televíziós csatorna, ez egyértelműen indokolja egy hasonló tematikájú és műsordíjú programmal való helyettesítését, feltéve, hogy ez nem eredményezi az előfizetési díj aránytalan emelését. Kivételesen egy új, kötelezően szolgáltatandó közszolgálati csatorna megjelenése is indokolja a változást.
 - A műsorkiosztás megváltoztatását indokolhatja a fogyasztói igény. A gazdasági erőfőlényben álló szolgáltató tipikusan kétféle módon győződhet meg arról, hogy mit igényelnek előfizetői: közvélemény-kutatás révén előzetesen, ill. oly módon, hogy a már általa megtervezett változásról tájékoztatja fogyasztóit és erről a tervről kéri véleményüket.
 - = Az előfizetők véleményének két városban való felmérésére irányuló közvélemény-kutatás adatai versenyjogi szempontból nem alkalmasak a csatornakiosztás megalapozására. A szolgáltatás korszerűsítéséhez, gazdasági döntéseinek megalapozásához természetesen minden vállalkozás, a gazdasági erőfőlényben lévő is, olyan közvélemény-kutatást folytathat, ill. rendelhet meg, amelyet

indokoltnak tart. A UPC évről évre elvégeztet egy közvélemény-kutatást, és - más eljárásból származó információként - a Versenytanácsnak tudomása van arról, hogy a UPC évről évre beszerzi az AGB országos nézettségi adatait. Az így megszerzett ismeretek bizonyára hasznosak, de versenyjogi szempontból nincs jelentősége annak, hogy végzett, vagy végeztetett-e a gazdasági erőfölényben lévő közvélemény-kutatást. Az így felmért és megismert fogyasztói preferenciákat az eljáró versenytanács két okból sem tekinti olyannak, ami versenyjogilag is megalapozza a csatornakiosztás megváltoztatását.

Ehhez ugyanis egyrészt nem elegendő egy relatíve kis mintavételű közvélemény-kutatás, de még egy reprezentatív felmérés sem, ha nem az érintett körzetbe tartozó előfizetőkre irányult. Kifejezetten azoknak a fogyasztóknak az ízlését kell megismerni, akiket a változás érint. Az egyes fejállomások előfizető közösségeinek preferenciái ugyanis eltérhetnek egymástól és a – tágabb, ill. szűkebb körű anyaggyűjtésen alapuló – átlagos értéksorrendtől is.

Ráadásul nem elegendő pusztán azt megismerni, hogy az érintett fogyasztói kör mely csatornákat nézi szívesebben. A nézettségi preferencia nem önmagában véve, hanem annak költségkihatásával együtt értékelendő. Mint arra a Versenytanács rámutatott, a legnézettebb műsorcsatorna is lehet nem kívánatos a fogyasztó számára, ha azt túl drágának találja.

A közvélemény-kutatás eredménye tehát csak akkor alapozhatja meg versenyjogilag a programcsomag megváltoztatását, ha az adatgyűjtés egyrészt a várható változásokkal érintett körben történik, másrészt a fogyasztók a várható költségek ismeretében nyilatkoznak arról, hogy melyik csatornát szeretnék nézni, melyiket nem.

Az eljárás alá vont nyilatkozatot tett arra nézve, hogy amikor három csatornát kivett a programkiosztásból, akkor ezek közül kettő rendkívül alacsony nézettségű, vagy a kategórián belül a legkevésbé nézett csatorna volt az AGB mutatói szerint és a három új csatorna egyikének beillesztését is az AGB mutatókkal (a sportműsorok a legnézettebb műsorok közé tartoznak) indokolta (Vj-3/2005/35/1). Az eljáró versenytanács megállapíthatónak látja, hogy az eljárás alá vont törekszik arra, hogy teljesítse a gazdasági erőfölényben lévőkől elvárható követelményt, hogy megismerje ügyfeleinek igényeit, preferenciáit. Az alkalmazott módszerre és a díjvonzat ismertetésének - mint a fogyasztó választását befolyásoló szempontnak – a hiányára tekintettel sem az AGB kimutatás, sem a közvélemény-kutatás versenyjogilag nem alkalmas arra, hogy bizonyítsa azt, hogy a csatornakiosztás megváltoztatását annak a körzetnek az előfizetői igénylik, amelyben arra sor kerül.

= A közvélemény-kutatás nem az egyedüli lehetőség az előfizetői igények felmérésére. A 2005-re érvényes díj és csatornakiosztás módosításáról és az új előfizetői díjakról a UPC kellő időben előre értesítette a fogyasztókat, lehetővé téve, hogy a fogyasztók arra észrevételt tegyenek 8 napon belül. Ez a megoldás azért nem fogadható el a gazdasági erőfölényben lévő vállalkozás esetén, mivel ezzel csupán az általános szerződési feltétel módosításával kapcsolatos jogszabályi kötelezettségének tett eleget a UPC. Nem elegendő pusztán felszólamlási jogot biztosítani az előfizetőknek, mert annak – az előfizetők által is tudottan – a csatornakiosztásra nézve nincs érdemi jogkövetkezménye. Az erőfölényben lévőtől elvárható, hogy előzetesen kötelezze magát, hogy nem vezeti be a tervezett módosítást, ha az ellen az adott fejállomáshoz tartozó előfizetők több, mint a fele tiltakozik. A GVH-nak nincs tudomása arról, hogy a konkrét esetben a fogyasztók több mint fele tiltakozást nyújtott volna be. A felszólamlások hiányát, vagy csekély számát azonban a konkrét ügyben nem lehetne annak bizonyítékként értékelni, hogy az előfizetők akaratának

mindenben megfelelt a módosítás. Az előzőekben említett előzetes kötelezettségvállalás hiányában ugyanis reálisan nem várható, hogy a módosítással egyébként elégedetlen fogyasztó éljen a számára biztosított felszólamlási lehetőséggel.

Összességében tehát megállapítható, hogy a visszaélés hiányát jelen esetben egyedül amiatt lehetett megállapítani, hogy a programcsomagok összetétele nem változott meg számottevően. Erre tekintettel nem volt szükség a visszaélés megállapításához szükséges többi körülmény vizsgálatára, amelyek egyébként – nagy valószínűséggel – a magatartás jogellenességének megállapítására vezettek volna figyelembe vételük esetén.

Az eljáró versenytanács a csatornakiosztás jelen eljárásban vizsgált módosítása tekintetében nem állapít meg visszaélést. Célszerűnek és logikusnak látszik az előfizetői népszerűségi rangsort figyelembe venni a programcsomagok módosítása során, és kerülni azt, hogy tematikai hiányok jöjjenek létre az Alapcsomagban. A GVH azonban nem kíván a csatornakiosztás szintjéig beavatkozni a gazdasági folyamatokba. A végső döntés az érintett előfizetők kezében van, amit azáltal gyakorolnak, hogy többségük él vagy nem él felszólamlási jogával.

Az eljáró versenytanács figyelembe vette azt is, hogy a vizsgálati jelentésben felrótt helyzetek, nem a vizsgált időszakban alakultak ki. A GVH Vj-2005/16 számú határozatából megismerhető, hogy a UPC 49 szolgáltatási körzetéből 47 helyen megváltoztatta a 2005. évre vonatkozó csatornakiosztást. A változások a csomagok bővülését eredményezték. Természetfilm csatornával sehol sem gyarapodott az Alap vagy a Családi csomag. A miskolci fejállomásról elosztott csatornák körében ugyan egy gyermekmússorral több szerepel 2005-ben, és ez a Családi csomagba került, de ugyanitt egy – a felmérés szerint – népszerűbb másik gyermek csatorna már elérhető az Alap csomagban.

Azt a körülményt, hogy 2005-ben is fennmaradt néhány körzetben a vizsgálók által kifogásolt állapot, az eljáró versenytanács több okból sem tekinti gazdasági erőfölénnyel való visszaélésnek. Elsősorban azért nem, mert a Vj-18/2002 számú eljárásban vizsgálták, jogsértőnek találták¹⁷, hogy a UPC úgy változtatta meg a csatornakiosztást, hogy nem vette figyelembe az előfizetői preferenciákat és ebben az ügyben éppen ugyanazon a természetfilm csatornák elhelyezését találta jogellenesnek az eljáró versenytanács, amelyeket a vizsgálók jelen eljárásban is kifogásoltak. Másodsorban azt is figyelembe kell venni, hogy időközben számos új szerződéssel bővült a UPC előfizetői köre, akik azzal a tartalommal igényelték a szolgáltatást, ami a korábbi módosítások révén kialakult. Az előfizetők ezen csoportjával szemben semmiképpen nem jogellenes a csatornakiosztás jelenlegi állapota.

Mindezek alapján az eljáró versenytanács nem tekintette a 2005. évre szóló programcsomag változtatásokat jogsértőnek.

Az eljárás megszüntetése a Tpv. 77. § (1) bek. i) pontján alapul.

Budapest, 2006. június 2.

¹⁷ A GVH határozattal szemben benyújtott keresetet a Fővárosi Bíróság 13. K. 34.017/2004/8. sz. ítéletével elutasította. Az ítélet – fellebbezés hiányában – jogerőre emelkedett.